

El triomf de la raó a Sud-àfrica

En aquests moments en què el món viu tantes i tantes tensions i en què la repressió, la guerra, l'opressió, senyoregen tants països, els sud-africans poden i han de sentir-se orgullosos de la seua capacitat per a oblidar i reconciliar-se. Tots, blancs i negres. Però més aquests darrers. Més perquè han sabut eixir del captiveri amb prou serenitat per oferir la mà als seus captors i convidar-los a una vida nova.

La transició política sud-africana ha estat, i encara és, un autèntic treball d'orfebreria. Ningú no podia esperar que la conciliació de blancs i negres, després de dècades d'*apartheid*, fóra total i completa, i encara menys, ràpida. Però els episòdics esclats de ràbia no amaguen la realitat bàsica. Que no és altra que el fet que aquesta transició va per bon camí. Nelson Mandela ja és el president del país sense que això haja desencadenat cap terratrèmol. Com molts esperaven. Els dos corrents més profunds i centrals de la vida política sud-africana, el Congrés Nacional Africà i el Partit Nacional, han fet un extraordinari exercici de prudència. Saben que no poden guanyar l'un contra l'altre sinó que ho han de fer l'un al costat de l'altre. Uns han acceptat que la revenja no porta enlloc, i els altres que la història no s'ha aturat. Tanmateix no tot és fàcil i als costats, és a dir, als extrems, els afrikaners radicals i els zulus sempre confusos d'Inkatha de tant en tant amenacen de blocar el procés, d'alentir-lo, de dificultar-lo. Però ells també saben que no hi poden fer molt més. Perquè la seua força no és tan gran com per a destruir l'esforç de concòrdia dels partits majoritaris. L'adjudicació al líder d'Inkatha de la cartera d'Interior pot afavorir, i molt, la suavitat de la transició. Inkatha tenia adjudicats, per llei, tres llocs en el govern d'unitat nacional des del moment que va superar el 10% dels vots. I resulta lògic que s'haja intentat quedar amb el Ministeri de l'Interior, que no equival al que nosaltres entenem per Interior sinó més aviat a Administracions Territorials. Era lògic, a més, que li'l concediren si es té en compte que el Kwazulu, el seu feu, és l'única zona del país que planteja problemes diguem-ne nacionalistes. Què més prudent que concedir aquest Ministeri a Inkatha? És la millor manera de desbaratar qualsevol demagògia o pressió.

Ara per ara Mandela obre l'etapa més difícil de la seua vida. Si és cert, com diu la frase, que per un polític la seua carrera no és més que la preparació per a l'exercici del poder, aquesta és la gran hora de Nelson Mandela. Els resultats electorals han confirmat allò que tot el món esperava i desitjava. I el líder del Congrés Nacional Africà es ja el president de la nova Sud-àfrica.

Es ben cert que la seua ha estat una carrera atípica. La clandestinitat primer, les dècades de presó després, la conversió en mite vivent més tard, la solidaritat internacional, l'alliberament incondicional i, al final de tot, la si-

nuosa trajectòria de la transició sud-africana són fases, episodis, pels quals no solen passar els que aspiren a exercir el poder. Però tot això, el que de fet ja és la llegenda Mandela, no servirà de gran cosa si no remata bé el seu treball. I rematar bé és governar adequadament el seu difícil país. Sud-àfrica ha passat una pàgina de la seua història, però també Mandela ho ha fet. Ara el somni ja no és tal i la realitat es mostra esperançadora però tensa. Un remat colossal però arriscat per a una vida intensa.

En aquests moments en què el món viu tantes i tantes tensions i en què la repressió, la guerra, l'opressió, senyoregen tants països, els sud-africans poden i han de sentir-se orgullosos de la seua capacitat per a oblidar i reconciliar-se. Tots, blancs i negres. Però més aquests darrers. Més perquè han sabut eixir del captiveri amb prou serenitat per oferir la mà als seus captors i convidar-los a una vida nova. Ha estat, és, i voldríem que fóra per molts anys, una lliçó magistral.